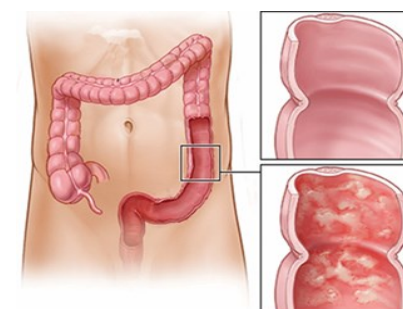

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز
مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی

سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

التهاب زخمی روده بزرگ

(کولیت اولسراتیو)

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری:

عبارت است از يك بیماری التهابی مزمن و جدي روده بزرگ که طی آن در روده بزرگ زخم‌هایی به وجود می‌آید و بیمار دچار اسهال خونی می‌شود. نواحی زخمی التهاب نیز دارند و ممکن است آبسه‌هایی در بافت دیواره داخلی روده بزرگ پدید آورند. امکان دارد بیماری با بعضی از عفونت‌های باکتریایی روده بزرگ اشتباه گرفته شود. این بیماری در هر سنی و در هر دو جنس می‌تواند رخ دهد، اما در خانم‌های ۱۵-۴۰ ساله شایع‌تر است.

علائم:

در صورت بروز کولیت اولسراتیو علائم در دو مرحله به صورت زیر بروز می‌نماید:

علائم اولیه عبارتند از:

درد در سمت چپ شکم که با اجابت مزاج بهتر می‌شود.
دوره‌های اسهال خونی همراه با مخاط، که بین آنها بیمار علامتی ندارد.

علائم به هنگام حمله حاد عبارتند از:

افزایش اسهال خونی (تا ۲۰-۱۰ بار اجابت مزاج در روز)
دل پیچه و درد شدید در اطراف راست روده
تعریق
تهوع
بی‌اشتهایی و کاهش وزن
کم آب شدن بدن
نفخ شکم
تب

علل شایع:

علل اصلی کولیت اولسراتیو ناشناخته است. ولی احتمال می‌دهند که عوامل ژنتیکی، عفونی، ایمنی و روانی موثر باشند و در واقع عوامل افزایش دهنده خطر و سابقه خانوادگی بیماری را نیز می‌توان از دیگر علل موثر در این بیماری نام برد.

عوارض احتمالی:

از عوارض احتمالی در بروز کولیت اولسراتیو می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

گسترش زخم در تمام ضخامت دیواره روده بزرگ، یا التهاب پرده پوشاننده حفره شکم، سوء تغذیه، تحلیل رفتن بدن یا ناتوانی مزمن

التهاب مفاصل، چشم‌ها و پوست

مسمومیت خون

تشخیص:

پزشک معمولاً با شرح حال و معاینه بیمار را بررسی می‌کند و در صورت نیاز اقدامات تشخیصی زیر را توصیه می‌کند:

آزمایش مدفوع و خون

تصویربرداری از روده بزرگ با تنقیه باریوم و اشعه ایکس

سیگموئیدوسکوپی (روش برای بررسی راست روده و قسمت پایینی روده بزرگ با وسیله‌ای که سر آن منبع نور قرار دارد)

نمونه‌برداری از دیواره داخلی روده بزرگ (بیوپسی).

♦ درمان:

- نوع درمان با توجه به شدت و وسعت التهاب، پاسخ به درمان‌های قبلی و تأثیر بیماری بر زندگی فرد متفاوت است.
- روش‌های درمانی عبارتند از:
- تجویز دارو
- جراحی برای برداشتن روده بزرگ دچار بیماری
- پرهیزهای غذایی

♦ فعالیت:

- به هنگام حمله حاد بیماری، استراحت در رختخواب ممکن است ضروری باشد. البته به محض رو به بهبودی گذاشتن علائم، فعالیت عادی خود را از سر بگیرید.

♦ رژیم غذایی و تغذیه:

- در زمان بروز کولیت اولسراتیو جهت تنظیم رژیم غذایی اقدامات زیر را انجام دهید:

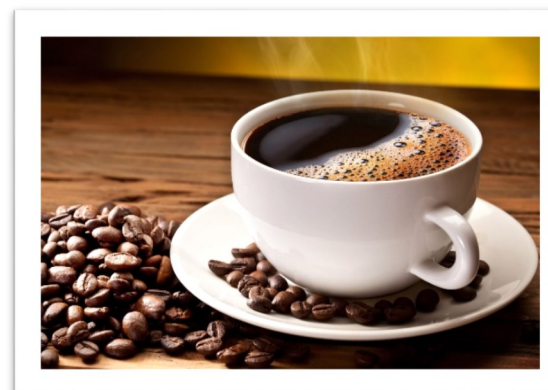
- در خصوص رژیم غذایی با پزشک یا کارشناس تغذیه مشورت کنید.

- ممکن است نیاز به مصرف مکمل‌های ویتامینی و معدنی وجود داشته باشد.

- اگر اسهال وجود دارد، باید از خوردن غذاهای پرفیبر و مواد تحریک‌کننده روده (غذاهای پر ادویه، کافئین و الکل) خودداری شود.

- امکان دارد نیاز به مصرف مواد غذایی حاوی آهن وجود داشته باشد.

- اگر دچار عدم تحمل به لاکتوز هستید، از خوردن محصولات لبنی خودداری کنید.

♦ داروها:

- از آسپیرین استفاده نکنید. این دارو باعث افزایش خطر خونریزی می‌شود. ممکن است پزشک داروهای زیر را برای بیمار تجویز کند:

- داروی ضداسهال برای علائم خفیف
- داروهای ضد التهابی (کورتیزونی) برای موارد شدید

♦ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- در صورت بروز تب و لرز شدید
- دفعات زیاد اجابت مزاج توأم با خونریزی
- اتساع شکم و زردی چشم‌ها و پوست
- تیره شدن ادرار
- افزایش درد شکم و استفراغ